

Jaarverslag

2016

Definitief - 20170519

Inhoud

Inhoud	1
Inleiding.....	2
Verslag van de Raad van Toezicht	3
Organisatiestructuur	3
Good governance.....	4
Inhoudelijk verslag over 2016.....	4
Tenslotte	5
Verslag van de bestuurder-directeur.....	7
Algemene informatie	7
Visie, missie en ambities.....	8
Beleid en kernactiviteiten.....	9
Financieel verslag.....	14
Analyse van het nettoresultaat	14
Financiële positie	14
Financiële kengetallen.....	15
Investerings- en financieringsbeleid	15
Treasury verslag.....	15
Toekomstperspectieven en continuïteit	16
Algemeen	16
Toekomstige externe ontwikkelingen.....	16
Meerjarenperspectief.....	17
Risico's	19

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de Vereniging Reformatorisch Passend Onderwijs voor Voortgezet Onderwijs. Met dit jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over het jaar 2016.

Het jaarverslag is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de directeur-bestuurder, de heer J. Flier.

Hoogachtend,
Namens de Raad van Toezicht en het bestuur,

J. Flier, directeur-bestuurder RefSVO

Verslag van de Raad van Toezicht

Organisatiestructuur

De Vereniging Reformatorisch Passend Onderwijs voor Voortgezet Onderwijs is opgericht op 1 november 2013. Het Reformatorisch Samenwerkingsverband Passend Onderwijs gaat uit van deze Vereniging en heeft de verkorte naam RefSVO gekregen.

Raad van Toezicht

De Vereniging heeft op 31 december 2016 een Raad van Toezicht met de volgende vier leden:

- Dhr. M.F. van Leeuwen (voorzitter)
- Dhr. B.W. de Leeuw (vicevoorzitter)
- Dhr. P.W. Nobel
- Dhr. F. van Winkelen

De leden van de Raad van Toezicht treden af volgens een door de raad opgemaakt rooster. Een volgens het rooster afgetreden lid is onmiddellijk herbenoembaar, met dien verstande dat de totale zittingsduur niet langer kan zijn dan acht jaar. Het in een tussentijdse vacature benoemd lid neemt op het rooster van aftreden de plaats in van degene in wiens vacature hij werd benoemd.

In 2016 heeft mw. B. van den Berg afscheid genomen als lid van de Raad van Toezicht. In de ontstane vacature is voorzien en tevens is de Raad uitgebreid met één lid. Met ingang van 1 januari 2017 komt daar nog één lid bij, dhr. W. Büdgen.

Het rooster van aftreden van de RvT ziet er als volgt uit:

<i>Naam en jaar van aantreden</i>	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dhr. M.F. van Leeuwen (2013)				X				X ¹	
Mw. B. van den Berg (2013)			X						
Dhr. B.W. de Leeuw (2013)					X				X ¹
Dhr. P. W. Nobel (2016)							X		
F. van Winkelen (2016)							X		

De leden van de Raad van Toezicht hadden in het verslag de volgende nevenfuncties:

Dhr. M.F. van Leeuwen:

- Partijvoorzitter Staatkundig Gereformeerde Partij (0,2 FTE). Bezoldigd.
- Voorzitter Generale Commissie voor het opzicht van de Hersteld Hervormde Kerk. Onbezoldigd.
- Ouderling Hersteld Hervormde Gemeente Maartensdijk. Onbezoldigd.

Dhr. B.W. de Leeuw:

- Algemeen directeur/bestuurder, Coöperatief Verband van Christelijke Scholen op Gereformeerde Grondslag regio Zuidwest Nederland WA. Bezoldigd.
- Lid gemeenteraad en Fractievoorzitter SGP, gemeente Alblasterdam. Bezoldigd.
- Voorzitter Landelijk Directiebestuur VBSO-scholen. Onbezoldigd.
- Vertrouwenspersoon Ds. Joannes Beukelmanschool en Ds. Petrus van der Veldenschool. Onbezoldigd.

Dhr. P.W. Nobel:

- Lid Raad van Toezicht bij Stichting Woord & Daad. Onbezoldigd.
- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Kringloopwinkels Woord & Daad. Onbezoldigd.
- Penningmeester bij Stichting een Nier voor Jeroen. Onbezoldigd.
- Lid van Bestuur bij Stichting Poverty Share Investment. Onbezoldigd.

Dhr. F. van Winkelen:

- Plaatsvervangend hoofd afdeling financiën bij Ministerie van OCW Directie VO. Bezoldigd.

¹ Niet meer herkiesbaar

- Bestuurslid van Stichting Reformatorisch Onderwijs Delft (Mauritsschool). Onbezoldigd.

De voorzitter ontving een honorarium van € 2.250,- bruto op jaarbasis (incl. btw). De leden ontvingen een honorarium van € 1.500,- bruto op jaarbasis (incl. btw). De leden kunnen gebruikmaken van een reiskostenvergoeding van € 0,28 per km.

Bestuur

Het bestuur van de vereniging bestaat uit één persoon, de directeur-bestuurder, dhr. J. Flier. Deze wordt ondersteund door een parttime beleidsondersteunend medewerker en een parttime secretaresse.

De directeur-bestuurder had in het verslagjaar de volgende nevenfuncties:

- Voorzitter RMU sector onderwijs GOLV. Onbezoldigd.
- Auditor Reformatorisch Samenwerkingsverband Passend Onderwijs voor Primair Onderwijs (Berséba). Bezoldigd.
- Bestuurslid van de plaatselijke afdeling van de SGP te Renswoude. Onbezoldigd.

Ondersteuningsplanraad

De vereniging heeft een ondersteuningsplanraad (OPR) die bestaat uit acht leden: voor een kwart ouders, voor een kwart leerlingen en voor de helft personeelsleden. Zij worden gekozen door de MR-leden van de aangesloten scholen. De leden van de OPR hoeven zelf geen lid te zijn van een MR, maar moeten wel als personeelslid aan een aangesloten school verbonden zijn, leerling zijn van een aangesloten school of ouder van een leerling op een aangesloten school. Het bestuur van het samenwerkingsverband overlegt met de MR'en van de scholen over kandidaat-leden en komt met een voordracht. De OPR is betrokken bij de totstandkoming van het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband en heeft instemmingsrecht. Het samenwerkingsverband krijgt geen medezeggenschapsraad, omdat er slechts een beperkt aantal personen in dienst is.

De ondersteuningsplanraad heeft in 2016 3 vergaderingen belegd. Het jaarverslag 2015 van het RefSVO is ter informatie voorgelegd, alsmede de begroting. Ook is er overleg geweest met de Reformatorische Oudervereniging om af te stemmen in hoeverre ouderbetrokkenheid meer vorm kan krijgen binnen het RefSVO, en er is gesproken over de wijze waarop doelmatigheid van inzet van middelen nagegaan kan worden bij de scholen. Binnen de OPR heeft zich één wisseling voorgedaan. Vanuit de leerlingeleding heeft Carina van Os, in verband met het verlaten van het Driestar College, plaatsgemaakt voor Anne Grisnich. Vanuit de oudergeleding was dhr. C. Bremmer aftredend en herkiesbaar. Er waren geen tegenkandidaten en daarmee werd hij automatisch herbenoemd. Bij de personeelsgeleding was dhr. J.W. van der Giessen aftredend en herkiesbaar. Er was één tegenkandidaat. Dhr. Van der Giessen is door de MR-en van de betrokken scholen herkozen.

Good governance

De Raad van Toezicht houdt zich aan de Governance Code van het Voortgezet Onderwijs. Er is een duidelijke scheiding aangebracht tussen bestuurlijke en toezichthoudende taken. Alleen de laatste taken zijn de verantwoordelijkheid van de Raad van Toezicht.

De Raad vervult haar werkgeversrol voor de directeur-bestuurder. Naast de advies- en klankbordrol van de Raad is de toezichthoudende rol verder uitgekristalliseerd. De directeur-bestuurder legt driemaal per jaar verantwoording af aan de Raad van Toezicht door middel van een bestuursrapportage. Deze is opgezet op basis van het Ondersteuningsplan van het RefSVO. Er is vastgelegd wanneer over welke thema's gerapporteerd wordt.

Ook is een gesprekkencyclus vastgesteld en heeft de Raad van Toezicht vastgelegd op welke wijze zij haar eigen functioneren evalueert.

De Raad van Toezicht legt, in het kader van haar functie als Raad van Toezicht, verantwoording af aan de leden van de vereniging en aan de overheid door middel van het verslag van de Raad van Toezicht. Aan de leden van de vereniging doet zij dat tevens op de Algemene Ledenvergaderingen.

De relatie tussen bestuur, raad van toezicht en ledenvergadering wordt geregeld in statuten en reglementen.

Inhoudelijk verslag over 2016

In 2016 vergaderde de Raad van Toezicht 3 keer, altijd in aanwezigheid van de directeur-bestuurder en de beleidsondersteunend medewerker en de secretaresse.

De benoeming van de directeur-bestuurder is met ingang van 1 januari 2016 omgezet van parttime naar full-time. Tevens is de functie gewijzigd van een *directeur-bestuurder met accent op coördinatie en organisatie* naar een *directeur-bestuurder met accent op strategisch beleid*.

Onderwerpen die in 2016 aan de orde kwamen:

- De uitbreiding van de Raad van Toezicht;
- De jaarrekening en het jaarverslag over 2016;
- De begroting 2017 en de meerjarenbegroting voor de jaren 2018-2021;
- De eindrapportage kwaliteitszorg met het verbeterplan;
- Het systeem van kwaliteitszorg;
- De risicoanalyse;
- De gesprekkencyclus, c.q. het functioneren van de directeur-bestuurder;
- De inhoud en werkwijze van de bestuursrapportage;
- De evaluatie van het functioneren van de Raad van Toezicht;
- Het inhoud geven aan de verantwoording door de scholen van de middelen vanuit het RefSVO.

De Raad van Toezicht heeft, samen met de directeur-bestuurder en de beleidsondersteunend medewerker, een werkbezoek afgelegd bij VSO De Rank in Barendrecht, inclusief de nevenvestiging in Dordrecht.

De Algemene Ledenvergadering is tweemaal bij elkaar geroepen, op 21 juni en 29 november. Tijdens deze vergaderingen zijn leden geïnformeerd over en betrokken bij de hierboven genoemde onderwerpen. Voorafgaand aan de ALV van 21 juni is een evaluatiebijeenkomst georganiseerd m.b.t. de criteria rond de verdeling van de financiële middelen. Op basis van de uitkomsten vanuit deze bijeenkomst zijn voorstellen geformuleerd. Deze zijn goedgekeurd tijdens de ALV.

Tevens zijn het jaarverslag en de jaarrekening 2015 goedgekeurd, alsmede de begroting, en ook is besloten op welke wijze de scholen verantwoording afleggen aan het RefSVO over de verkregen middelen vanuit het SWV.

Zoals eerder gezegd lag de nadruk in 2016 op het opzetten van een goed model van verantwoording vanuit de directeur-bestuurder naar de Raad van Toezicht, zodat laatstgenoemde voldoende input heeft om op een verantwoorde wijze toezicht te kunnen uitoefenen. In 2016 lag ook nadruk op verantwoording vanuit de scholen over de besteding van de middelen.

Opnieuw kan geconcludeerd worden dat de scholen binnen het RefSVO Passend Onderwijs inbedden in hun onderwijsaanbod/-systeem. Op de scholen staat Passend Onderwijs niet als 'los thema' op de ontwikkelagenda. Alle scholen hebben ontwikkelingen op de agenda staan die alles met Passend Onderwijs te maken hebben. Ouders worden op alle scholen actief betrokken bij het onderwijs van en de ondersteuning aan hun kind. Dit is nadrukkelijk het geval als het gaat om leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte. Alle scholen hebben in beeld gebracht wat zij kunnen bieden aan basis- en extra ondersteuning. De scholen hebben de interne zorgtoewijzing op een heldere wijze geregeld, waarbij de meeste scholen dit ook helder en eenduidig op papier hebben gezet. Het RefSVO heeft een plaats binnen de procedure van ondersteuningstoewijzing binnen de scholen.

Ondanks het feit dat scholen er alles aan doen om alle leerlingen uit de achterban 'binnen boord te houden', vindt er incidenteel uitstroom plaats naar buiten het RefSVO en zijn er thuiszitters. In 2016 hebben de scholen eens in de twee maanden hun thuiszittersoverzicht aangeleverd aan het RefSVO. Dit heeft er onder andere voor gezorgd dat deze leerlingen beter en eerder in beeld zijn en dat duidelijk is om welk type leerlingen het voornamelijk gaat bij 'thuiszitten'.

Ten slotte

De toezichthouder heeft ten slotte vastgesteld dat er voldaan is aan de wet- en regelgeving rondom Passend Onderwijs. Dit heeft zij gedaan op grond van de informatie van de directeur-bestuurder en haar eigen kennis op het gebied van (Passend) Onderwijs.

Dhr. M.F. van Leeuwen
Voorzitter Raad van Toezicht

Verslag van de directeur-bestuurder

Algemene informatie

Gegevens

De vereniging staat ingeschreven in het register van de Kamer van Koophandel onder nummer 59192569.

Het RSIN-nummer is: 853360571.

Het BRIN-nummer is VO0001.

De statuten zijn te vinden op de website: www.refsvo.nl

Adresgegevens:

Bezoek- en postadres:

Plesmanstraat 72

3905 KZ Veenendaal

info@refsvo.nl

www.refsvo.nl

De directeur-bestuurder is de heer J. Flier. Hij is bereikbaar via het mailadres jflier@refsvo.nl.

De beleidsondersteunend medewerker is mevrouw A.H. van den Bos – Korpershoek. Zij is bereikbaar via het mailadres hvandenbos@refsvo.nl.

De secretaresse is mevrouw K.J. de Jager. Zij is bereikbaar via het mailadres loket@refsvo.nl.

Besturen en scholen in het samenwerkingsverband

Brinnr	Bestuur	School
03WO 26MV	Stichting voor Onderwijs op Reformatorische Grondslag (SORG) (Amersfoort)	Van Lodenstein College te Amersfoort en Ede (pro, vmbo/lwoo, havo, vwo)
01RL	Vereniging voor Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag voor Apeldoorn e.o.	Jacobus Fruytier scholengemeenschap te Apeldoorn (pro, vmbo/lwoo, havo, vwo)
03JY	Stichting Calvin College	Calvin College te Goes (pro, vmbo/lwoo, havo, vwo)
00WH	Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag (Gorinchem)	Gomarus scholengemeenschap te Gorinchem (vmbo/lwoo, havo, vwo)
02EA	Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische Grondslag 'De Driestar' te Gouda	Driestar College te Gouda (pro, vmbo/lwoo, havo, vwo)
23VL	Stichting voor Christelijk (Speciaal) Voortgezet Onderwijs op reformatorische grondslag te Kampen	Scholengemeenschap Pieter Zandt te Kampen (pro, vmbo/lwoo, havo, vwo)
00PG	Stichting voor christelijk vo op reformatorische grondslag 'De Wartburg' te Rotterdam	Wartburg College te Rotterdam (pro, vmbo/lwoo, havo, vwo)
26MW	Stichting voor speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs op reformatorische grondslag in de regio Veluwe	Rehobothschool te Ede (vso cluster 3)
26NU	Stichting voor christelijk (v)so op reformatorische grondslag voor Gouda e.o	Samuëlschool te Gouda (vso cluster 3)
26NC	Stichting voor Speciaal Onderwijs op Gereformeerde Grondslag (Zwolle)	Obadjaschool te Zwolle (vso cluster 3)
26NC 01	Stichting voor Speciaal Onderwijs op Gereformeerde Grondslag (Zwolle)	Obadjaschool te Apeldoorn (vso cluster 4)
26MN	Stichting voor speciaal onderwijs op reformatorische grondslag (Barendrecht)	De Rank te Barendrecht (vso cluster 3 en 4)
26NE	Stichting voor Speciaal Onderwijs op Gereformeerde Grondslag in Zeeland	Eben-Haëzerschool te Kapelle (vso cluster 3)

Visie, missie en ambities

Visie

Het samenwerkingsverband heeft de Bijbel, het onfeilbare Woord van God, als grondslag en onderschrijft onvoorwaardelijk de Drie Formulieren van Enigheid.

Uitgangspunt voor onze visie is dat God de mens goed en naar Zijn Beeld heeft geschapen, maar dat wij door de zondeval verdorven en onvolkomen zijn. Verlossing is alleen mogelijk uit genade, door het lijden en sterven van de Heere Jezus.

Het Woord van God laat in het eerste hoofdstuk al de verscheidenheid van de schepping zien. Deze verscheidenheid manifesteert zich ook in onze leerlingen. Om daarbij aan te sluiten, is een gedifferentieerd onderwijsaanbod nodig, waarin de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de individuele leerling centraal staat. Het reformatorisch samenwerkingsverband is een landelijk verband, georganiseerd op basis van de identiteit van de scholen. Ouders waarvan kinderen extra zorg en ondersteuning nodig hebben, zoeken hierbij vaak hulp vanuit instanties die bekend zijn met de identiteit van deze ouders en van de aangesloten scholen en die vaak ook werken vanuit dezelfde grondslag. Dit geeft vertrouwen en maakt de drempel naar bijvoorbeeld hulpverlening lager. De rol en de keuzevrijheid van de ouders vinden we hierin van groot belang.

Het samenwerkingsverband ziet het als zijn opdracht om in de eerste plaats het reguliere voortgezet onderwijs kwalitatief te versterken, zodat zo veel mogelijk kinderen binnen een vo-school van ons reformatorisch samenwerkingsverband geholpen kunnen worden. Waar dat niet (meer) mogelijk is, bieden andere voorzieningen kwalitatieve ondersteuning.

Leraren hebben vaardigheden nodig om met verscheidenheid om te gaan. Het is de taak van het samenwerkingsverband om zicht te houden op hoe scholen gestalte geven aan professionalisering, om indien gewenst en noodzakelijk uitbreiding van deze vaardigheden te faciliteren en om zicht te houden op een verantwoord systeem van ondersteuning voor alle leerlingen van de scholen binnen het samenwerkingsverband.

Onze visie luidt dan ook:

“Het opzetten, uitbreiden en onderhouden van een adequaat ondersteuningssysteem op de aangesloten scholen van ons samenwerkingsverband, met als doel het optimaal ontwikkelen van de gaven en talenten van iedere leerling, ingebed in het opvoeden in en tot de vreze van de Heere. Een en ander gebeurt in nauw overleg met alle betrokkenen, zo mogelijk op de meest geëigende plaats binnen het verband, en wordt gedragen door gekwalificeerde en toegeruste leerkrachten, ondersteund door het gebruik van adequate leermethoden en leermiddelen en met inzet van ieders specialiteiten, persoonlijkheid en eigen gaven.”

Missie

RefSVO werkt vanuit de volgende missie:

Sterke basis, steun waar nodig, speciaal als het moet.

Ambities

Het RefSVO heeft de visie en missie uitgewerkt in de volgende ambities:

- a. Elke leerling die zit op een school binnen het samenwerkingsverband krijgt een passend onderwijsaanbod. Er zijn geen thuiszitters.
- b. Leerlingen worden bij voorkeur thuisnabij aangemeld en geplaatst in het reguliere onderwijs, eventueel in een aangepaste setting.
- c. In het reguliere onderwijs zorgen professionele leraren voor kwalitatief goed onderwijs, dat qua ondersteuning een preventief karakter heeft.
- d. Elke school heeft een adequate ondersteuningsstructuur, die wordt ingezet op basis van de ondersteuningsbehoefte van de leerling.
- e. Bij complexe ondersteuningsvragen wordt de leerling zo nodig verwezen naar de speciale scholen in het samenwerkingsverband. Verwijzingen naar instellingen buiten het samenwerkingsverband zijn alleen aan de orde bij zeer complexe ondersteuningsvragen.

- f. De speciale voorzieningen in het samenwerkingsverband bezitten kwalitatief hoogwaardige expertise, die ze inzetten in het reguliere onderwijs en in de speciale onderwijssetting.
- g. Op school- en bovenschools niveau is er goede afstemming met de leerling, de ouders, school, gemeente en instellingen voor onderwijsondersteuning en jeugdzorg.

Beleid en kernactiviteiten

Ondersteuningsplan

Het ondersteuningsplan is het wettelijk verplichte beleidsverantwoordingsdocument dat elke vier jaar wordt opgesteld en vastgesteld. Het geeft de wijze aan waarop ons samenwerkingsverband de organisatie en de financiering van het passend onderwijs vorm geeft, welke ambities het samenwerkingsverband heeft en naar welke doelen wordt gestreefd. In dit ondersteuningsplan beschrijft RefSVO op welke wijze zij voldoet aan de wettelijke taken. Het ondersteuningsplan betreft de jaren 2014-2015 tot en met 2018-2019. Het is opgesteld door en afgestemd binnen de verschillende geledingen van de organisatie.

In 2015 is het ondersteuningsplan voor het laatst aangepast. De grootste wijzigingen ten opzichte van het vorige OSP betreffen de invoering de wijze van het afgeven van toelaatbaarheidsverklaringen voor het Praktijkonderwijs (PrO) en de aanwijzingen voor Leerwegondersteunend Onderwijs (LWOO) en de bekostiging hiervan. Tevens is het onderwerp kwaliteitszorg concreter beschreven.

In 2016 hebben geen aanpassingen in het OSP plaatsgevonden. In de bekostiging van cluster-3 leerlingen vanuit het RefSVO heeft zich wel een wijziging voorgedaan. Scholen ontvangen deze bekostiging niet meer op basis van een arrangementsaanvraag, maar naar rato van het leerlingenaantal. Omdat dit de enige wijziging is ten opzichte van het vorige OSP is ervoor gekozen dit op te nemen bij de eerstvolgende herziening van het OSP.

Inhoudelijke ontwikkelingen op grond van het ondersteuningsplan

Het samenwerkingsverband heeft als taak een dekkend netwerk van voorzieningen te realiseren, waardoor alle leerlingen binnen het samenwerkingsverband een passende plaats kunnen krijgen. Het is de ambitie van onze speciale onderwijsvoorzieningen om hun mogelijkheden verder uit te breiden. Daarmee komen zij tegemoet aan de ambitie van het RefSVO om leerlingen vanuit onze achterban, die nu nog in andere voorzieningen het onderwijs volgen, toch op een eigen school een plaats te geven. Tegelijk moeten we blijven bedenken dat er toch situaties zullen blijven waarin dit niet mogelijk blijkt te zijn.

In december 2016 heeft een evaluatie van zowel de criteria als de wijze van het afgeven van toelaatbaarheidsverklaringen en arrangementen plaatsgevonden. Naar aanleiding van deze evaluatie zijn geen noemenswaardige wijzigingen in de notitie ondersteuningstoewijzing aangebracht. We kunnen concluderen dat de wijze van het aanvragen en afgeven van extra ondersteuning naar tevredenheid verloopt.

Voorziening onderwijs-deeltijdbehandeling Dordrecht

Op 1 augustus 2015 startte in Dordrecht de voorziening voor onderwijs-deeltijdbehandeling. RefSVO, De Hoop ggz en Eleos bieden met ingang van deze datum deeltijdbehandeling aan in combinatie met school voor kinderen en jongeren met psychiatrische problemen.

De behandeling is bedoeld voor jongeren die te kampen hebben met bijvoorbeeld autisme, angststoornissen, stemmingsstoornissen of hechtingsproblematiek, die mede daardoor vastlopen op school.

Er blijkt grote behoefte te zijn aan een goede combinatie van zorg en scholing. Soms is er schooluitval omdat jongeren het als gevolg van hun problematiek niet volhouden op school. In andere gevallen wordt aanmelding voor behandeling uitgesteld, omdat men vreest dat jongeren te veel achter gaan lopen op school als zij in behandeling gaan.

De jongeren wisselen dagdelen behandeling af met dagdelen school. De avonden, nachten en weekeinden is de jongere gewoon thuis. De jongere volgt de scholing op deze speciale onderwijslocatie voor de duur van de behandeling; de richtlijn hiervoor is drie maanden.

De Hoop ggz en Eleos zijn deze deeltijdbehandeling gestart in samenwerking met een aantal scholen in de regio van het samenwerkingsverband RefSVO, te weten De Rank, Gomarus Scholengemeenschap, Wartburg College en Driestar College. De deeltijdbehandeling met scholing staat open voor iedereen die hiervoor een verwijzing krijgt van de huisarts of van het jeugdteam en beperkt zich dus niet tot scholieren van de betrokken scholen.

Het aantal jongeren dat deelneemt aan deze vorm van ondersteuning laat een wisselend beeld zien. Er zijn periodes dat de voorziening 'vol' zit. Soms zijn er echter plaatsen over. Over het algemeen vertoont de voorziening een bezetting die ervoor zorgt dat er financieel gezond gedraaid kan worden.

Medio 2016 hebben we de beslissing genomen geen leerlingen meer in te schrijven in de voorziening. De leerlingen blijven ingeschreven bij de school van herkomst. Er vindt daarom geen verrekening meer plaats via DUO. De school van inschrijving ontvangt een factuur voor de periode dat de leerling onderwijs volgt op de voorziening. Het voordeel hiervan is dat de verwijzende school verantwoordelijk blijft voor het onderwijs aan de leerling. Tevens is vanaf het begin van het traject meer duidelijk dat de leerling uiteindelijk weer terugkomt op de school van herkomst. Een nadeel van deze werkwijze is dat er overeenkomst moet zijn met de verwijzende school over de te betalen bedragen. We zullen deze werkwijze in 2017 nader evalueren.

Ondersteuningsmiddelen

Het samenwerkingsverband ontvangt bekostiging van het Ministerie. Een groot deel van deze middelen komt ter beschikking aan de scholen om samen met de lumpsumbekostiging van de scholen de basisondersteuning en de extra ondersteuning op het gebied van gedrag te realiseren. Met betrekking tot de verdeling van de middelen zijn afspraken gemaakt. Deze zijn opgenomen in het ondersteuningsplan.

Arrangementen in geld

Begin 2016 kende het samenwerkingsverband aan specifieke leerlingen (voor langdurig zieke kinderen, kinderen met een lichamelijke beperking en moeilijk lerende kinderen) arrangementen in geld toe. Het geld dat met een arrangement voor een leerling beschikbaar kwam, besteedde de school hoofdzakelijk aan extra handen in de klas om de extra ondersteuning aan een leerling mogelijk te maken of aan het inhuren van specifieke expertise. Medio 2016 is het besluit genomen dat deze gelden niet meer op basis van een arrangementsaanvraag naar de scholen komen, maar rechtstreeks op basis van het leerlingenaantal. In de verantwoording van de financiën specificeren de scholen hun uitgaven en maken ze inzichtelijk welke kosten ze voor deze specifieke leerlingen maken.

Toelaatbaarheidsverklaringen en het Loket RefSVO

Het samenwerkingsverband geeft toelaatbaarheidsverklaringen af voor leerlingen die voor hun ontwikkeling aangewezen zijn op het voortgezet speciaal onderwijs. Deze worden afgegeven op basis van een advies van het Loket RefSVO. Het Loket RefSVO bestaat uit 4 leden. Een onafhankelijk voorzitter met kennis van LWOO/PrO, een orthopedagoog met kennis van gedragsproblematiek, een orthopedagoog met kennis op het gebied van leerlingen met een (ernstige) lichamelijke beperking, langdurig zieke en moeilijk lerende kinderen en tenslotte een ambtelijk secretaris.

De leden van het Loket RefSVO zijn benoemd door de directeur-bestuurder.

In 2016 vergaderde het Loket RefSVO 11 maal en zijn 299 toelaatbaarheidsverklaringen afgegeven. In onderstaande tabel is te zien om welk type TLV's het gaat:

Type GP Gedragsproblematiek	Type LZ Langdurig ziek	Type LG Lichamelijk gehandicapt	Type ZLM Zeer moeilijk lerend	Type PrO Praktijkonderwijs	Type EMB Ernstig meervoudig beperkt
60	1	6	75	116	41

De 60 TLV's voor GP zijn aangevraagd door de volgende VO- scholen:

	Calvijn College	Driestar College	Gomarus Scholenge- meenschap	Jac. Fruytier Scholenge- meenschap	Pieter Zandt Scholenge- meenschap	Van Loden- stein College	Wartburg College
Aantal	7	6	0	20	4	17	6
Percentage van totaal lln	0,22%	0,15%	0%	0,79%	0,13%	0,42%	0,15%

Van de 299 afgegeven TLV's zijn er 29 buiten het RefSVO verzilverd. 8 van deze TLV's betreffen cluster-3 leerlingen, 21 betreffen GP-leerlingen.

Afspraken cluster 1 en 2

Het samenwerkingsverband heeft beleidsafspraken gemaakt met de instellingen voor cluster 1 (blinde, slechtziende kinderen) en de instellingen voor cluster 2 (dove, slechthorende kinderen en kinderen met taal-/spraakproblemen). Daardoor kunnen lichte en medium-arrangementen cluster 1 en 2 op de scholen van het samenwerkingsverband worden gerealiseerd. Er wordt bezien in hoeverre intensieve arrangementen mogelijk zijn, zodat de leerlingen niet naar een speciale school van een van deze clusters hoeven. De financiële middelen die scholen nodig hebben om kinderen binnen het spectrum van cluster 1 en 2 te begeleiden en te ondersteunen, komen zonder tussenkomst van het samenwerkingsverband aan de scholen ter beschikking. De overeenkomst die afgesloten is met de cluster-2 instellingen liep tot 1 juli 2016. In verband met het aflopen van de overeenkomst heeft een evaluatie plaatsgevonden en er is een nieuwe overeenkomst opgesteld. De meest wezenlijke verandering in deze overeenkomst ten opzichte van de vorige is dat de vanzelfsprekendheid waarmee cluster-2 gelden naar de scholen overgeheveld werden, beduidend minder is geworden. Alleen als aangetoond wordt dat het beter is voor een leerling dat hij de begeleiding krijgt door personeel van de school zelf en niet door personeel van de cluster-2 instelling, bestaat de mogelijkheid dat er financiën naar de school komen. Dit vraagt van de betreffende collega's van de scholen een bepaalde mate van 'onderhandelingsexpertise'. Vanuit het RefSVO proberen we hierin ondersteuning te bieden en waar nodig overleg te plegen met de cluster-2 instellingen.

Personeel

Het RefSVO heeft 3 personeelsleden in dienst. Een fulltime directeur-bestuurder, een parttime managementassistente/beleidsmedewerkster (ruim 2 dagen) en een parttime secretaresse (1,5 dag). Naast haar werkzaamheden als ambtelijk secretaresse van het Loket RefSVO geeft zij ook administratieve en secretariële ondersteuning. De Raad van Toezicht voert evaluatie-, functionerings- en beoordelingsgesprekken met de directeur-bestuurder. Laatstgenoemde voert functioneringsgesprekken met de beleidsondersteunend medewerkster en secretaresse.

Gevoerd beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag

Het beleid is er maximaal op ingericht uitkeringen na ontslag te voorkomen. Bij eventueel ontslag van personeel waarbij sprake is van een ontslagvergoeding, zal dit ontslag voorgelegd worden aan de rechter. Dit omdat onderling overeengekomen ontslagvergoedingen niet uit de bekostiging mogen worden betaald. Alleen ontslagvergoedingen die door de rechter zijn bekrachtigd, mogen uit de bekostiging worden voldaan.

Kwaliteitszorg

Als uitgangspunt voor kwaliteitszorg neemt het RefSVO het Toezichtskader (TZK) van de Inspectie. Daarnaast zijn de ambities van het RefSVO uitgangspunt. Voor het jaar 2015 heeft het RefSVO ervoor gekozen een aantal belangrijke indicatoren uit het TZK en uit de ambities te kiezen waarop de nadruk wordt gelegd. Alle scholen binnen het RefSVO hebben in 2015 een kwaliteitsbezoek gehad, waarbij een oordeel uitgesproken is over de mate waarin de school bijdraagt aan verwezenlijking van de indicatoren die vastgesteld zijn in het door de Inspectie van het Onderwijs opgestelde Toezichtskader voor Samenwerkingsverbanden VO en aan de ambities die beschreven zijn in het Ondersteuningsprofiel van het RefSVO. Op basis van de rapporten die opgesteld zijn na deze bezoeken is een eindrapport opgesteld, waarin is opgenomen of het RefSVO voldoet aan de gestelde indicatoren en ambities. Dit eindrapport is op de ALV van 21 juni 2016 besproken en vastgesteld. Het eindrapport laat over het algemeen een positief beeld zien over de wijze waarop Passend Onderwijs gestalte krijgt binnen op de scholen binnen het RefSVO. Op een aantal punten kan een ontwikkeling worden doorgevoerd. Concreet gaat het om de volgende punten:

Schoolontwikkeling
<ul style="list-style-type: none">• Onderzoek naar mogelijkheden en wensen tot samenwerking op gebied van:<ul style="list-style-type: none">- Ondersteuning op gebied van gedrag- Hoogbegaafdheid- Ondersteuning cluster-3- Pro/LWOO
Ouderbetrokkenheid/-tevredenheid
<ul style="list-style-type: none">• Verspreiding ouderfolder door alle scholen via link op de website of via post• In het kader van KZ vindt tijdens een bezoek een gesprek plaats over de betrokkenheid van ouders van leerlingen die extra ondersteuning ontvangen
Ondersteuningstoewijzing

- Alle scholen werken met één document 'ondersteuningstoewijzing'
- De rol en positie van het Loket RefSVO is in de procedure 'ondersteuningstoewijzing' opgenomen.
- Elke school heeft een schoolondersteuningsprofiel (SOP)
- Het SOP wordt jaarlijks geactualiseerd.
- Er zijn afspraken gemaakt over de doorgaande lijn PO-VO w.b. begeleiding van leerlingen die AB ontvangen.
- Onderzoek naar efficiënte(re) inzet van eigen VSO in het VO
- Onderzoek naar de reden van uitstroom van leerlingen uit het RefSVO
- Eens per twee maanden aanleveren van thuiszittersoverzicht

Verantwoording

- Er wordt een format opgesteld dat de scholen jaarlijks invullen. Dit format sluit aan bij de administratie van de scholen en biedt inzicht in de besteding van de middelen vanuit het RefSVO
- Scholen sturen jaarlijks hun jaarrekening naar het RefSVO

Afstemming gemeente en jeugdzorg

- Actieve participatie in overleggen met gemeente en jeugdzorg.
- Ondersteunen van scholen bij onderwerpen op het gebied van afstemming onderwijs-jeugdzorg.
- Eens per jaar organiseren van een bijeenkomst voor contactpersonen vanuit de scholen met de gemeente.
- Nagaan of meer afstemming tussen partners SCJ en V(S)O mogelijk is.

Tevens is op de ALV van 21 juni besloten de gehanteerde werkwijze voorlopig te continueren. Dit betekent dat de ambities uit het OSP en de indicatoren vanuit het TZK die nog geen onderwerp van onderzoek geweest zijn, in het cursusjaar 2016-2017 zullen worden bekeken. Alle scholen krijgen opnieuw een bezoek, dat afgesloten wordt met het aanbieden van een kwaliteitsrapport. De individuele rapporten zijn basis voor een tweede eindrapport. Beide eindrapporten vormen gezamenlijk de basis waarop we concluderen of we de goede dingen doen, of we die goed doen en of anderen dat ook vinden.

Ouderbetrokkenheid

Samen met de Reformatorische oudervereniging (ROV) en het Reformatorisch Samenwerkingsverband Passend Onderwijs voor Primair Onderwijs (Berséba) heeft het RefSVO in 2015 een pilot ouderbetrokkenheid uitgevoerd.

Het project bestond uit de volgende onderdelen:

1. Afname van de scan 'Ouderbetrokkenheid', een product van Driestar Educatief.
2. Adviesgesprek naar aanleiding van de resultaten.
3. Bijeenkomst met ouders
4. Teambrede visieontwikkeling op ouders als partners (bij Passend Onderwijs).
5. Opstellen van een eerste aanzet van een projectplan voor een verbetertraject op de school. (Uitvoering van het verbetertraject zal maatwerk zijn en valt buiten deze opzet).

In 2016 is het rapport van deze Pilot opgesteld en gepresenteerd. Vanuit het RefSVO hebben de Jacobus Fruytier Scholengemeenschap (locatie Uddel en een deel van locatie Apeldoorn) en de Obadjaschool, locatie Apeldoorn meegedaan.

Scholen die meegedaan hebben, kregen een helder inzicht in de wijze van samenwerken met ouders (educatief partnerschap) en hoe ze dit verder zouden kunnen ontwikkelen. De bewustwording op dit thema heeft bij scholen geleid tot

1. (verdere) visieontwikkeling
2. een concreet verbeterplan met de focus op Passend Onderwijs
3. eigenaarschap om het plan uit te voeren. Dit komt ten goede aan de ouders.

Huisvesting

In 2016 huurde het RefSVO ruimte van Maatschap Vastgoed Plesmanstraat 68 – 72. Van 1 januari t/m 30 juni beschikte het RefSVO over één kantooruimte. Met ingang van 1 juli 2016 gaat het om twee ruimtes. Het RefSVO heeft verder geen verantwoordelijkheden of taken op gebied van onderhoud en huisvesting.

Communicatie

Communicatie vindt plaats door middel van de website en periodieke nieuwsbrieven. Tevens wordt met regelmaat relevante informatie verspreid via de mail. Het RefSVO beschikt over een informatiebrochure, uitgegeven voor ouders en docenten. In deze folder zijn de taken en verantwoordelijkheden van de scholen en het RefSVO met betrekking tot het geven van ondersteuning opgenomen. Deze folder is verspreid onder ouders en docenten van de scholen.

Reformatorisch Samenwerkingsverband Berséba

Verreweg de meeste kinderen van onze scholen voor Voortgezet Onderwijs komen van een van de scholen voor reformatorisch basisonderwijs. Op bestuursniveau is structureel overleg (ca. eens in de 8 weken) met de Raad van Bestuur van het landelijk samenwerkingsverband reformatorisch primair onderwijs, Berséba. Daarnaast is er in de vier regio's van Berséba geregeld overleg tussen de regiomanagers en de scholen voor voortgezet onderwijs. Ook overlegt de directeur-bestuurder van het RefSVO eens per jaar met de regiomanagers van Berséba. Tenslotte overlegt het Loket RefSVO tweemaal per jaar met de zorgmakelaars van Berséba. Deze structurele overlegmomenten zorgen er mede voor dat er een goede doorgaande lijn bestaat van reformatorisch basis- naar voortgezet onderwijs, zeker voor kinderen met extra ondersteuningsbehoeften.

Afstemming met jeugdhulp

Met de gemeenten heeft in het verslagjaar veel inhoudelijk en bestuurlijk overleg plaatsgevonden over de afstemming tussen onderwijs en jeugdhulp. Dit overleg is namens het RefSVO gevoerd met contactpersonen vanuit alle scholen binnen het RefSVO. In alle gemeenten wordt op diverse niveaus overleg gevoerd. In veel gevallen werkt een aantal gemeenten samen als het gaat om afstemming tussen onderwijs en jeugdzorg. Veelal zijn teams ingericht waar professionals samenwerken om in een zo vroeg mogelijk stadium te kunnen acteren op zorgelijke situaties in de ontwikkeling van jongeren binnen of buiten de school. Vanuit deze teams wordt op verschillende manieren geprobeerd verbinding te leggen tussen school, gemeente en jeugdzorg. Juist op school vindt een belangrijk deel van de ontwikkeling van jongeren plaats en worden rond dezelfde jongeren vaak zorgen ervaren. Voor verreweg de meeste gemeenten is de school een belangrijke vindplaats. Door het 'breed' werken van de teams ziet het RefSVO kansen om op een goede manier onderwijsondersteuning en jeugdhulp daar waar nodig en gewenst in een gezamenlijk plan voor een jongeren te integreren. De komende jaren zal dit qua ontwikkeling veel aandacht vragen. Nadrukkelijk wordt bij deze ontwikkeling de Samenwerking Christelijke Jeugdhulp betrokken. In deze Samenwerking participeren 13 reformatorische/christelijke zorginstellingen. Voor meer informatie hierover: www.christelijkejeugdhulp.nl.

In het kader van de afstemming onderwijs en jeugdhulp heeft het RefSVO, samen met het Hoornbeek College (MBO), de Samenwerking Christelijke Jeugdhulp, Driestar-Educatief, de SGP en een platform van kerken in september 2016 de Conferentie Passend Verbinden II georganiseerd. Deze conferentie was een vervolg op de conferentie die georganiseerd was in 2015. Opnieuw stond de verbinding 'zorg' en 'onderwijs' centraal. Bij deze tweede conferentie zijn nadrukkelijk de kerken betrokken.

De conferentie is aanleiding geweest om een kort onderzoek uit te zetten naar de bekendheid met en de mogelijkheid tot identiteitsgebonden jeugdzorg. De uitkomsten van dit onderzoek worden in 2017 gepubliceerd.

Daarnaast is er een traject in gang gezet waarbij bekeken wordt of 'jeugdzorg in de school' nog meer gestalte kan krijgen. De VO-scholen binnen het RefSVO staan overwegend positief tegenover de mogelijkheid om jeugdzorg ook op de locatie van de school aan te bieden. Het RefSVO werkt in dit traject nauw samen met de aanbieders van de Samenwerking Christelijke Jeugdzorg en met het reformatorisch MBO, het Hoornbeek College.

Klachtenprocedure

Bij klachten vanuit scholen wordt altijd in eerste instantie terugverwezen naar de klachtenprocedure van de scholen. Voor klachten met betrekking tot het aangeven van toelaatbaarheidsverklaringen is het RefSVO aangesloten bij de landelijke bezwaaradviescommissie toelaatbaarheidsverklaring sbo/vso.

In het verslagjaar zijn geen klachten binnengekomen bij het RefSVO.

Financieel verslag

Analyse van het nettoresultaat

	Realisatie 2016 x € 1.000	Begroting 2016 x € 1.000	Vershil
Baten			
(B1) Rijksbijdragen	-201	449	-650
(B2) Overige overheidsbijdragen	-	-	-
(B3) Overige baten	-	-	-
Totaal baten	-201	449	-650
Lasten			
(L1) Personele lasten	162	200	-37
(L2) Afschrijvingen	1	-	1
(L3) Huisvestingslasten	9	15	-6
(L4) Overige instellingslasten	50	229	-179
Totaal lasten	223	444	-221
Saldo baten en lasten	-424	5	-429
(R1) Saldo fin. baten en lasten	2	5	-3
Nettoresultaat	-422	10	-432

Het verslagjaar werd gekenmerkt door een negatief resultaat van circa 422.000 euro, daar was gerekend met een resultaat van circa 10.000 euro positief. De afwijking ten opzichte van de begroting bedraagt circa 432.000 euro. Onderstaand worden de belangrijkste afwijkingen toegelicht.

- Voor de rijksbijdragen (B1) geldt dat deze 650.000 euro lager liggen dan begroot. De afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt door het feit dat de positieve resultaten uit het verleden in 2016 zijn overgedragen naar de scholen. Het gaat hierbij om een overdracht van circa 400.000 euro welke niet was begroot. Daarnaast zijn uitgaven grensverkeer en acute ondersteuning als overdracht verwerkt (circa 150.000 euro) en niet als kosten onder overige instellingslasten. Door aanpassingen in bedragen per leerling zijn de beschikkingen verhoogd. Daarnaast zijn ten opzichte van de begroting uiteindelijk meer leerlingen in het VSO terechtgekomen waar overdrachten voor zijn berekend (L4).
- De afwijking op de personele lasten (L1) bedraagt circa 37.000 euro positief. Deze afwijking houdt voor ruim 8.500 euro verband met een uitkering in verband met ziekte, waar geen vervanging tegenover stond. Daarnaast zijn de begrote loketkosten circa 25.000 euro lager uitgekomen dan begroot.
- De huisvestingslasten (L3) zijn lager in verband met de verhuizing naar een andere locatie.
- De overige instellingslasten (L4) laten een forse afwijking zien. De realisatie is 50.000 euro. Begroot was 229.000 euro. De voornaamste oorzaak is de verschuiving in de realisatie zoals toegelicht bij de rijksbijdragen (B1). Daarnaast zijn een aantal budgetten niet helemaal verbruikt, zoals het budget voor Kwaliteitsbeleid en netwerkgroepen.

Financiële positie

Activa	Ultimo 2016 x € 1.000	Ultimo 2015 x € 1.000	Ultimo 2014 x € 1.000
Materiële vaste activa	4	4	3
Totaal vaste activa	4	4	3
Vorderingen	45	3	50
Liquide middelen	441	820	279
Totaal vlottende activa	485	823	329
Totaal activa	488	827	332

Passiva	Ultimo 2016 x € 1.000	Ultimo 2015 x € 1.000	Ultimo 2014 x € 1.000
Algemene reserve	388	810	318
Eigen vermogen	388	810	318
Kortlopende schulden	101	17	14
Totaal passiva	488	827	332

Bovenstaande balans betreft de balans ultimo 2016, 2015 en 2014 (betreft verlengd boekjaar vanaf 2013). Door het negatieve resultaat van 422.000 euro is het eigen vermogen gedaald. Door de daadwerkelijke overdracht naar de scholen als gevolg van deze afroming zijn de liquide middelen ook fors afgenomen. De sterke stijging van de vorderingen en kortlopende schulden houden verband met ontvangsten en betalingen in 2017 die betrekking hebben op 2016.

Financiële kengetallen

Met behulp van een aantal kengetallen kan een verdere beoordeling worden gegeven van de financiële positie. Naast de waarden zoals deze gelden voor 2014, 2015 en 2016, wordt tevens de algemene adviesnorm weer gegeven.

Kengetal	Norm	2016	2015	2014
Liquiditeit	2,00	4,81	47,08	23,32
Solvabiliteit	0,50	0,79	0,98	0,96
Rentabiliteit	n.v.t.	209,65%	57,12%	49,76%
Weerstandsvermogen (bestuursniveau)	15,00%	-190,59%	96,68%	85,41%
Kapitalisatiefactor incl. privaat vermogen	max.60%	-244,93%	95,76%	88,79%

De kengetallen liquiditeit en solvabiliteit laten een positief beeld zien. De algemene reserve was onnodig hoog geworden, waarom een gedeelte hiervan in 2016 aan de scholen is uitgekeerd. Hierdoor vertekenen de overige kengetallen dusdanig dat een juist beeld voor 2016 niet uit de kengetallen rentabiliteit, weerstandsvermogen en kapitalisatiefactor te halen is. Als we de afroming van de reserves van 400.000 euro elimineren en de kengetallen opnieuw berekenen, dan zijn de kengetallen 2016 als volgt:

Kengetal	Norm	2016
Liquiditeit	2,00	4,81
Solvabiliteit	0,50	0,79
Rentabiliteit	n.v.t.	209,65%
Weerstandsvermogen (bestuursniveau)	15,00%	193,43%
Weerstandsvermogen (schoolniveau)	15,00%	195,19%
Kapitalisatiefactor incl. privaat vermogen	max.60%	243,73%

Investerings- en financieringsbeleid

Er zijn geen investeringen gedaan in 2016.

Treasury verslag

In 2016 hebben er *geen* beleggingen plaatsgevonden in risicodragend kapitaal. Er hebben zich in het verslagjaar geen liquiditeitsproblemen voorgedaan.

Bij het selecteren van een bank voor het onderbrengen van de spaartegoeden wordt door het bestuur gelet op de credit rating van de betreffende bank, conform de Regeling beleggen en belenen van het Ministerie en met het oog op het zoveel als mogelijk waarborgen van een goed beheer van deze tegoeden. Om dit te waarborgen heeft het bestuur een treasury statuut opgesteld, waarin afspraken zijn vastgelegd inzake de wijze waarop wordt omgegaan met de regeling beleggen en belenen. Daarnaast is in dit statuut opgenomen wie welke verantwoordelijkheden op dit terrein heeft.

Toekomstperspectieven en continuïteit

Algemeen

Het jaar 2016 is voorbij. Een nieuw jaar is begonnen. Veel is er gedaan rondom de begeleiding van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Het blijft een boeiende uitdaging om telkens weer na te gaan of we recht doen aan de mogelijkheden die deze jongeren hebben. Dit vraagt een voortdurende zelfevaluatie. Zijn we met de juiste dingen bezig? Doen we deze dingen op de juiste manier? Vinden anderen dat ook? Zijn de leerlingen, ouders, docenten, andere betrokkenen tevreden? Kunnen we al onze leerlingen op de juiste wijze bedienen?

Concluderend kan gezegd worden dat Passend Onderwijs ingebed is in het reformatorisch Voortgezet Onderwijs. De door de overheid gestelde termijnen met betrekking tot activiteiten in het kader van de wetgeving Passend Onderwijs zijn allen behaald. Er hebben zich geen ingrijpende wijzigingen voorgedaan in het achterliggende jaar. De criteria voor het toekennen van extra ondersteuning werken vooralsnog naar tevredenheid. Conform deze criteria worden toelaatbaarheidsverklaringen afgegeven. Het Loket wordt daarnaast steeds meer gevonden als adviesorgaan. Een positieve ontwikkeling.

Aanpassingen in beleid vragen om aanpassing van het ondersteuningsplan. Indien nodig zal dit tussentijds ook gebeuren. In 2018 zal het nieuwe ondersteuningsplan van het RefSVO worden opgesteld. In de voorbereidende fase zal dit in 2017 reeds aandacht krijgen.

Opnieuw bieden we de scholen in 2017 de mogelijkheid om mee te doen aan het project 'ouderbetrokkenheid'. RefSVO doet dit in nauwe samenwerking met de Reformatorische Oudervereniging en Driestar-Educatief.

In het kader van professionalisering van docenten met betrekking tot Passend Onderwijs biedt het RefSVO de scan 'Onderwijs op maat' aan. De scan geeft voor de school (of een afdeling, deelteam of sectie) een beeld van hoe de cultuur van de school bijdraagt aan onderwijs op maat en hoe dat in de lessen tot uiting komt. Aan de hand van de resultaten kan worden bepaald welke goede praktijken er plaatsvinden die uitgebouwd kunnen worden en welke ontwikkelpunten er zijn. De scan heeft een hoog ambitieniveau wat niet betekent dat het beschreven niveau ook daadwerkelijk door elke school behaald moet worden. De scan biedt een ontwikkelingspotentieel en dient als aanleiding voor een gesprek over de huidige stand van zaken met betrekking tot onderwijs op maat en de kansen en (on)mogelijkheden.

Tenslotte zal in 2017 het tweede eindrapport kwaliteitszorg opgesteld worden. Samen met het rapport dat in 2016 is vastgesteld en met de informatie vanuit de bestuursrapportages kunnen beargumenteerd uitspraken gedaan worden over de mate waarin het RefSVO vorm geeft aan haar verantwoordelijkheden en verplichtingen.

Toekomstige externe ontwikkelingen

Inclusief onderwijs is momenteel volop in het nieuws. In onderwijsland wordt verschillend gedacht over het voortbestaan van het Speciaal Onderwijs. De verschillende opvattingen hierover zijn ook zichtbaar binnen de reformatorische kring. Hoewel in het reformatorisch Voortgezet Onderwijs veel begeleiding binnen de reguliere setting wordt geboden, denken we dat het Speciaal Onderwijs niet zal verdwijnen, zeker niet als het gaat om leerlingen met ondersteuningsbehoefte op het gebied van cluster-3 problematiek. We dienen echter wel rekening te houden met maatschappelijke ontwikkelingen op dit gebied.

De decentralisatie van de jeugdzorg, waarbij een groot deel van de verantwoordelijkheid voor jeugdzorg bij de gemeenten is komen te liggen, heeft om veel afstemming gevraagd tussen samenwerkingsverbanden en gemeenten. Omdat het RefSVO landelijk opereert, vraagt afstemming meer aandacht dan bij de regionale samenwerkingsverbanden.

Er zijn mooie voorbeelden van een goede samenwerking. Aan de andere kant zijn er ook nog veel vragen en knelpunten. Met het oog hierop bekijkt het RefSVO hoe zij, samen met Berséba, het Hoornbeeck College, Driestar-Educatief, de Samenwerking Christelijke Jeugdhulp, de SGP en kerken een vervolg kan geven aan de twee Conferenties Passend Verbinden.

Meerjarenperspectief

De meerjarenbegroting wordt gebaseerd op het Ondersteuningsplan. Jaarlijks wordt deze meerjarenbegroting herijkt en wordt de eerste jaarschijf uitgewerkt als jaarbegroting.

Vanaf 2017 wordt gewerkt met een nieuw meerjarenbegrotingsmodel, gecombineerd met het vastgestelde allocatiemodel. Doel hiervan is het vergroten van het inzicht in de aansluiting van de meerjarenbegroting op het beleid zoals vastgesteld in het Ondersteuningsplan.

In de meerjarenbegroting 2017-2018/9 zijn, naast de beleidsmatige uitgangspunten die eerder in dit jaarverslag zijn benoemd, de volgende kwantitatieve uitgangspunten toegepast:

- De ontwikkeling van het leerlingaantal is gemiddeld min of meer stabiel, gebaseerd op de prognoses van de scholen.
- De ontwikkeling van de deelname LWOO is gebaseerd op de verwachtingen van de scholen. Het deelnamepercentage beweegt zich rond de 6,95%.
- Stabilisatie van het deelnamepercentage PrO op het niveau van 1 oktober 2016 (2,13%).
- Stabilisatie van het deelnamepercentage VSO op het niveau van 1 oktober 2016 (1,9%). De tussentijdse groei is constant, verondersteld 4 leerlingen categorie 1.

De uitgangspunten leiden tot de volgende effecten op leerlingaantallen en deelnamepercentages:

	1-10-2015	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019
Leerlingen VO overig	20.418	20.174	20.178	20.130	20.105
Leerlingen LWOO	1.599	1.549	1.533	1.537	1.537
Leerlingen PrO	478	472	467	471	475
Totaal leerlingen VO	22.495	22.195	22.178	22.138	22.117
Leerlingen VSO					
<i>Categorie 1 (laag)</i>	326	335	335	335	335
<i>Categorie 2 (midden)</i>	0	6	6	6	6
<i>Categorie 3 (hoog)</i>	81	79	79	79	79
Totaal leerlingen VSO	407	420	420	420	420
Deelnamepercentages					
<i>LWOO</i>	7,11%	6,98%	6,91%	6,94%	6,95%
<i>PrO</i>	2,12%	2,13%	2,11%	2,13%	2,15%
<i>VSO</i>	1,81%	1,89%	1,89%	1,90%	1,90%

De leerlingaantallen die in dit overzicht zijn opgenomen, zijn de leerlingaantallen waarop de goedgekeurde meerjarenbegroting is gebaseerd. Sindsdien zijn voor 2015 en 2016 nieuwe beschikkingen afgegeven die zijn gebaseerd op herziene telgegevens. Deze leerlingaantallen wijken licht af van de aantallen in de meerjarenbegroting. Gezien de beperkte omvang van de afwijkingen is het niet nodig de meerjarenbegroting te herzien. Wel zullen de actuele aantallen worden verwerkt in de actuele prognose, die wordt gepresenteerd in de tussentijdse rapportages.

Duidelijk is (geworden) dat er verschillende reformatorische jongeren zijn die niet opgevangen kunnen worden binnen de scholen van het RefSVO. Onze ambitie is dat we er ook voor deze jongeren willen zijn. Nieuwe initiatieven ontstaan, o.a. voor de jongeren die onderwijs en behandeling nodig hebben. De concrete mogelijkheid om een voorziening te starten in regio Midden-Nederland is in een verregaand stadium uitgewerkt. Het streven is om per 1 augustus 2017 ook in dit deel van ons land te starten met een voorziening. Tevens wordt de verbinding tussen jeugdhulp en de verschillende V(S)O-locaties nadrukkelijker gelegd. De partners van de Samenwerking Christelijke Jeugdzorg hebben hierin een belangrijke rol.

Het samenwerkingsverband heeft ultimo 2016 1,75 fte eigen personeel in dienst. De komende jaren wordt geen verandering in de benodigde formatie verwacht.

Ontwikkelingen personeel	2016	2017	2018	2019	2020
Directie	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Beleidsondersteuning	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45
Managementondersteuning	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
Totaal personeel	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75

De personele ruimte die er in 2016 is gekomen, heeft ervoor gezorgd dat er meer ingespeeld kan worden op actuele ontwikkelingen op het gebied van passend onderwijs en de veranderingen binnen jeugdzorg. Tevens is er ruimte om contacten te leggen en af te stemmen met andere samenwerkingsverbanden. Ook is er ruimte om initiatieven rond begeleiding van leerlingen onder de aandacht te brengen, uit te werken en op te zetten. Geconcludeerd kan worden dat we op deze wijze onze visie en ambitie goed kunnen waarmaken en onze verantwoordelijkheid voldoende onderkennen en nemen. Met de huidige bezetting kan momenteel voldoende ondersteuning gegeven worden vanuit het RefSVO aan de participerende scholen.

De voorgeschreven presentatie van de cijfers in de jaarrekening biedt weinig inzicht in de beleidsmatige uitwerking van het ondersteuningsplan naar de financiële consequenties. Daarom wordt voor de interne beleids-cyclus vanaf begrotingsjaar 2017 gewerkt met een programmabegroting. Hiermee kan een directe relatie worden gelegd tussen beleid en financiën, zodat de meerjarenbegroting logisch voortvloeit uit het ondersteuningsplan. Voor de vergelijkbaarheid zijn de realisatiecijfers van 2016 omgerekend naar dit nieuwe model. De goedgekeurde meerjarenbegroting geeft het volgende beeld:

Meerjarenbegroting	2016	2017	2018	2019	2020
Baten					
Rijksbijdragen	18.468.068	18.693.566	19.287.280	20.259.241	21.607.309
Overige overheidsbijdragen	0	0	0	0	0
Overige baten	1.903	0	0	0	0
Totale baten	18.469.971	18.693.566	19.287.280	20.259.241	21.607.309
Lasten					
Afdracht LWOO	6.808.407	6.633.019	6.564.505	6.581.634	6.581.634
Afdracht PrO	2.053.699	2.021.165	1.999.755	2.016.883	2.034.012
Afdracht VSO	4.647.502	5.068.021	5.122.957	5.122.957	5.122.957
Pr.1: Zorgbudget VO	5.141.780	4.536.861	5.214.563	6.203.267	7.529.207
Pr.2: Acute ondersteuning	16.769	50.000	50.000	50.000	50.000
Pr.3: Loket	32.347	25.500	25.500	25.500	25.500
Pr.4: Ontwikkeling en innovatie	8.735	130.000	80.000	30.000	30.000
Pr.5: Bestuur en organisatie	183.149	229.000	230.000	229.000	234.000
Totale lasten	18.892.358	18.693.566	19.287.280	20.259.241	21.607.309
Resultaat	-422.387	0	0	0	0

Naast de genoemde uitgangspunten en de toelichting in de financiële paragraaf is aanvullend nog een opmerking te maken. Door het bijzondere karakter van het SWV RefSVO (niet regionaal maar op basis van identiteit landelijk verspreid) worden de ondersteuningsmiddelen per school ingezet naar de behoefte aldaar. Om die reden worden zoveel mogelijk middelen aan de scholen uitgekeerd, na aftrek van de verplichte afdrachten en enkele centrale budgetten. De begroting dient jaarlijks op nul te sluiten, de middelen die aan de scholen worden uitgekeerd zijn zichtbaar in programma 1 (Zorgbudget VO). Dit budget stijgt de komende jaren fors, als gevolg van de positieve verevening. Inmiddels is overeenstemming bereikt over de manier waarop de besteding van de middelen wordt gemonitord.

Bovenstaand overzicht is opgesteld volgens de interne begrotingssystematiek, omdat op deze manier de relatie tussen beleid en financiën inzichtelijk wordt gemaakt. Vertaald naar de indeling conform de Regeling Jaarverslaggeving ontstaat het volgende beeld:

Meerjarenbegroting RJO	2016	2017	2018	2019	2020
Baten					
Rijksbijdragen	-201.477	434.500	385.500	334.500	339.500
Overige overheidsbijdragen	0	0	0	0	0
Overige baten	1.903	0	0	0	0
Totale baten	-199.574	434.500	385.500	334.500	339.500
Lasten					
Personele lasten	162.251	187.000	192.000	197.000	202.000
Afschrijvingen	1.155	0	0	0	0
Huisvestingslasten	9.254	12.000	12.000	12.000	12.000
Overige instellingslasten	50.153	235.500	181.500	125.500	125.500
Totale lasten	222.813	434.500	385.500	334.500	339.500
Resultaat	-422.387	0	0	0	0

Dit leidt tot de volgende meerjarenbalans:

Meerjarenbalans	2016	2017	2018	2019	2020
Activa					
Materiele vaste activa	3.502	3.502	3.502	3.502	3.502
Vorderingen	44.535	44.535	44.535	44.535	44.535
Liquide middelen	440.783	440.783	440.783	440.783	440.783
Totale activa	488.821	488.821	488.821	488.821	488.821
Passiva					
Eigen vermogen	387.505	387.505	387.505	387.505	387.505
Kortlopende schulden	101.316	101.316	101.316	101.316	101.316
Totale passiva	488.821	488.821	488.821	488.821	488.821

Bovenstaande balans betreft een doorrekening van de balans ultimo 2016 en de begroting. Daarbij is rekening gehouden met de te verwachten afschrijvingslasten en het resultaat, waarbij het samenwerkingsverband streeft naar een minimale reserveomvang van 250.000 euro. Overtollige reserves zullen uitgekeerd worden aan de scholen. De kortlopende schulden/vorderingen zijn meerjarig gelijk gehouden.

Risico's

Binnen het RefSVO wordt specifiek aandacht besteed aan risico's. Er is een risicoanalyse opgesteld, waarin een overzicht is opgenomen van de risico's die betrekking hebben op het RefSVO. De handreiking die het Steunpunt Passend Onderwijs hiervoor heeft opgesteld, is hierin meegenomen. Per risico is een inschatting gemaakt van de grootte van de kans van optreden van het risico en de mate van impact die optreden van het risico met zich meebrengt. Tevens is aangegeven welke (eventueel financiële) beheersmaatregelen zijn of worden genomen om het risico af te dekken.

Voor het opvangen van de bekende risico's (rond opzetten van voorzieningen, maar ook voor calamiteiten en onvoorziene zaken) heeft het samenwerkingsverband in 2017 posten in de begroting opgenomen. Daarnaast is gerekend met een minimale reserve van € 250.000,- zodat o.a. betalingen gedaan kunnen worden.

Als het gaat om risicobeheersing zal het bestuur de hiervoor genoemde risicoanalyse als uitgangspunt nemen.

Ten slotte is er nog een risico dat met name de deelnemende schoolbesturen raakt. In het stelsel passend onderwijs is erin voorzien dat wanneer de verplichte afdrachten aan het VSO het totale budget zware ondersteuning (inclusief verevening) te boven gaan, er door DUO een automatische korting op de lumpsum van de deelnemende schoolbesturen wordt toegepast. Ditzelfde geldt in de situatie dat de afdrachten voor LWOO en PrO het totale budget lichte ondersteuning overschrijden. In onderstaand overzicht wordt dit risico in beeld gebracht. Wanneer de uitputtingspercentages stijgen en in de buurt van de 100% komen, is er sprake van een reëel risico.

Uitputting licht/zwaar	2017	2018	2019	2020
Afdracht lichte ondersteuning				
De maximale afdracht LWOO en PrO bedraagt:	10.245.909	10.238.292	10.219.826	10.210.131
De werkelijke afdracht via DUO bedraagt:	84%	84%	84%	84%
Afdracht zware ondersteuning				
De maximale afdracht VSO bedraagt (budget):	8.447.658	9.048.988	10.039.415	11.397.178
De werkelijke afdracht via DUO en SWV bedraagt:	60%	57%	51%	45%

Het uitputtingspercentage voor lichte ondersteuning is stabiel op 84%. Hier is dus sprake van een verwaarloosbaar risico. Het uitputtingspercentage voor zware ondersteuning loopt de komende jaren sterk af en stabiliseert op een niveau van onder de 50%. Dit komt doordat de baten voor zware ondersteuning toenemen als gevolg van de afnemende korting in verband met de verevening.